

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 13 februari 2018 door de heer A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog mediator NIP en A&O-psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 13 februari 2018;
- de bij brief van 2 maart 2018 in antwoord op een brief van de secretaris van het College door klager toegestuurde bijlagen bij de klacht;
- het na verleend uitstel door de gemachtigde van verweerster ingediende verweerschrift met bijlagen d.d. 30 juli 2018;
- de door klager ter zitting overgelegde pleitnota.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 14 november 2018, waarbij klager en verweerster aanwezig waren. Verweerster werd bijgestaan door mr. drs. S. Slabbers, werkzaam bij DAS Rechtsbijstand.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Klager heeft samen met zijn ex-echtgenote (hierna te noemen de moeder) drie minderjarige kinderen, C geboren in 2003, D geboren in 2005 en E geboren in 2007.
- b. De ouders hebben gezamenlijk het ouderlijk gezag over de kinderen. De ouders zijn in oktober 2012 uit elkaar gegaan. De kinderen woonden sinds september 2014 bij klager. In juni 2015 is deze situatie geformaliseerd in die zin dat toen het hoofdverblijf van de kinderen bij klager is bepaald en er een weekendregeling tussen moeder en de kinderen is vastgesteld. Die regeling hield in dat de kinderen één weekend per twee weken bij de moeder verbleven. De kinderen waren op dat moment onder toezicht gesteld.
- c. De moeder heeft in augustus 2015 een drietal verzoeken ingediend bij de rechtbank inhoudende: 1)wijziging hoofdverblijf van de oudste dochter 2)wijziging zorg- en contactregeling tussen klager en de oudste dochter en 3)vaststelling van een co-ouderschap betreffende de jongste kinderen. Bij de behandeling ter zitting van deze verzoeken heeft de gezinsvoogd aan de rechtbank meegedeeld niet te kunnen adviseren over het verzoek van de moeder.
- d. Bij tussenbeschikking van 15 december 2015 heeft de rechtbank besloten verweerster, "psycholoog", te benoemen tot bijzondere curator over de kinderen en heeft haar verzocht binnen 8 weken schriftelijk te rapporteren over de volgende onderzoeksvragen en daarbij een standpunt over de verzoeken in te nemen:
  - *Of het belang van de minderjarige C gediend is met een wijziging van haar verblijfplaats van C;*
  - *Of de belangen van de minderjarigen gediend zijn met een wijziging van de contactregeling met hun moeder;*
  - *Wat de mogelijkheden voor contact tussen de minderjarigen en hun moeder/vader zijn voor de toekomst;*

- *Wat de werkelijke wensen en behoeften zijn van de minderjarigen ten aanzien van de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken en het hoofdverblijf en of de verzoeken van de moeder op deze onderdelen in het belang zijn te achten van de minderjarigen.*”
- e. Redengevend was voor de rechtbank dat er zich in de procedure een belangenstrijd met betrekking tot de minderjarigen in de zin van artikel 1:250 BW voordoet, welke strijd zich toespitst op het hoofdverblijf van de oudste dochter en de zorg- en contactregeling van de minderjarigen met de moeder.
- f. Verweerster heeft na gesprekken met klager, moeder en de kinderen op (kennelijk) 15 maart 2016 haar rapport uitgebracht aan de rechtbank. In dit rapport heeft verweerster vermeld dat zij bij haar werkwijze uit is gegaan van het principe van triangulatie. Verweerster heeft onder meer als advies aan de rechtbank uitgebracht de omgangsregeling met beide ouders om te zetten in een co-ouderschap. Als alternatief heeft zij geadviseerd:
“Mocht het vader echt niet lukken om zijn gelijk achter zich te laten en is het voor hem echt niet mogelijk om enigszins emotioneel betrokken te raken in de relatie collega-ouders en grenzen te respecteren, dan is het omdraaien van de huidige omgangsregeling een goede keuze. De moeder hoeft zich dan niet meer negatief uit te laten over de vader, immers het gebrek aan mededogen van de vader zal de vrouw dan niet meer in haar moederschap raken. Maar ook dan is er begeleiding van de ouders nodig.”
- g. Op 8 juli 2016 heeft de rechtbank bij eindbeschikking de zorg- en contactregeling van de kinderen met moeder uitgebreid in die zin dat de kinderen eenmaal per twee weken ook een woensdagmiddag bij haar doorbrengen en het meer of anders verzochte afgewezen.
- h. De moeder is van deze beschikking in hoger beroep gekomen bij het gerechtshof (hierna het hof) omdat zij van mening was dat de zorg- en contactregeling door de rechtbank ten onrechte in te beperkte mate was uitgebreid.
- i. Verweerster heeft tijdens de zitting bij het hof in december 2016 als bijzondere curator het woord gevoerd en heeft persoonlijke aantekeningen - die zij te voren op schrift had gesteld - op verzoek van de griffier overgelegd. Zij heeft daarbij haar advies als bijzondere curator aan de rechter gewijzigd van co-ouderschap in hoofdverblijf bij moeder en in een omgangsregeling van een keer per twee weken bij klager. Hierover heeft verweerster – voor zover hier van belang - het volgende in haar aantekeningen vermeld:
“Ik zou nog terugkomen op de aantijgingen jegens de bijzonder curator van de vader. Ik als psycholoog zie het als gebrekkige communicatie, verbale kracht als zelfverdediging. Een poging om critici verbaal te vernietigen. Hiermee laat de vader mijns inziens tevens zijn onvermogen zien om met emoties om te gaan. De minste bedreiging mond uit in een conflict waarbij hij er niet voor terugdeinst om mensen, ook in de rechtszaal, volledig af te branden en tegen elkaar uit te spelen. Verder is het onthutsend om te zien dat door het ontbreken van enige empathie, het ontbreken van compassie en een meevoelend hart voor de kinderen, het overlijden van oma heeft geleid tot een conflict waardoor C geïsoleerd van de rest van de familie en bij Opa verblijft. En dat dit voor de vader nog steeds geen reden is om de dialoog aan te gaan met moeder of C en het eigen belang en de eigen behoefte zo enorm voorop worden gesteld door de vader.
Nieuw advies
Helaas moet is alles overziende terug komen op mijn advies. Graag zou ik namens, C, E en D, in hun belang zien dat de omgangsregeling wordt omgedraaid voor alle kinderen. Dus hoofdverblijf bij moeder, om de week een weekend bij vader. Met daarbij een nadrukkelijk verzoek tot het instellen van een psychologisch onderzoek van de vader, want de vraag dringt zich op of er sprake is van een persoonlijkheidsstoornis (in verband met het vermoeden van narcistische persoonlijkheidsstoornis). Dit omdat de vader de afgelopen periode heeft laten zien dat hij zich niet verantwoordelijk kan tonen voor het emotioneel welzijn van C en ook niet de relatie collega-ouders. Maar ik twijfel er niet langer over dat hij dit ook niet kan voor de andere kinderen. Dit was wat ik in het belang van de kinderen graag wou delen met het hof.”
- j. Bij tussenbeschikking van 2 februari 2017 heeft het hof besloten een NIFP-rapport op te laten stellen.

- k. Op 29 augustus 2017 is het NIFP-rapport uitgekomen. Hierin is ook informatie afkomstig van verweerster als bijzondere curator opgenomen.
- l. Ter zitting van het hof van 23 oktober 2017 heeft verweerster opnieuw haar advies bijgesteld. Zij heeft hierin thans opgenomen dat de oplossing voor de belangenstrijd bij de ouders ligt en dat deze gezamenlijk hiertoe dienen te komen.
- m. Het hof heeft bij voorlopige beslissing, die niet door partijen is overgelegd, opnieuw een OTS over de kinderen uitgesproken.
- n. De situatie houdt sedert de zomer van 2016 (omstreeks het moment van overlijden van oma moederszijde) in dat de oudste dochter bij de moeder woont en de twee jongste kinderen bij vader.

III Het standpunt van klager en de klacht

Nadat klager ter zitting zijn klachtonderdeel 3 (inhoudende dat verweerster tijdens de zitting bij de rechtbank hevig geïrriteerd was) had ingetrokken, houdt de klacht thans in - zakelijk en samengevat weergegeven - dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Zij heeft bij de opstelling van het rapport van 15 maart 2016 niet gewerkt volgens het principe van triangulatie. Zij heeft namelijk slechts met de ouders en de kinderen gesproken en heeft daardoor de van hen verkregen informatie niet getoetst aan andere bronnen zoals de raadsrapporten en informatie van de scholen. Zij heeft haar advies daarmee onvoldoende gemotiveerd en niet aangegeven waarom zij tot en ander advies kwam dan eerdere onderzoekers;
2. Zij heeft klager in haar ter zitting bij het hof overgelegde aantekeningen gediskwalificeerd;
3. Zij heeft haar advies zonder opnieuw te hebben gesproken met klager en de twee jongste kinderen meerdere keren bijgesteld.

Klager stelt hiertoe dat verweerster na 15 maart 2016 alleen met de oudste dochter contact heeft gehad. Daardoor is zij in het kamp van moeder terechtgekomen. Zo heeft zij een onjuist voorbeeld genoemd betreffende de omgangsregeling dat slechts afkomstig is van zijn ex-vrouw. Voorts heeft verweerster klager een narcistische persoonlijkheidsstoornis toegedicht. Verweerster heeft hiermee niet zorgvuldig en transparant gehandeld.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht deels erkend en voor het overige gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de klacht

V.1. Het College van Toezicht overweegt - ambtshalve - als volgt.

Verweerster, psycholoog, is door de rechtbank benoemd als bijzondere curator op grond van artikel 1:250 lid 1 BW.

Dit artikel luidt - voor zover hier van belang - als volgt:

“Wanneer in aangelegenheden betreffende diens verzorging en opvoeding, dan wel het vermogen van de minderjarige, de belangen van de met het gezag belaste ouders of een van hen dan wel van de voogd of de beide voogden in strijd zijn met die van de minderjarige, benoemt de rechtbank, dan wel, indien het een aangelegenheid inzake het vermogen van de minderjarige betreft, de kantonrechter, of, indien de zaak reeds aanhangig is, de desbetreffende rechter, indien hij dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk acht, daarbij in het bijzonder de aard van deze belangenstrijd in aanmerking genomen, op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve een bijzondere curator om de minderjarige ter zake, zowel in als buiten rechte, te vertegenwoordigen.”

De rechtbank heeft in de tussenbeschikking van 15 december 2015 verweerster als “psycholoog” benoemd tot bijzondere curator. Voorts heeft verweerster het in haar ter zitting bij het hof overgelegde pleitaantekeningen over “Ik, als psycholoog, zie (...)”.

In artikel 1.1 van de Beroepscode staat vermeld dat beroepsmatig handelen inhoudt:

“Alle handelingen die de psycholoog verricht wanneer hij optreedt in de hoedanigheid of functie van psycholoog of gebruik maakt van de aanduiding psycholoog; hieronder valt de professionele relatie, het optreden als wetenschappelijk onderzoeker, docent, supervisor, in de media et cetera.”

Het College is van oordeel dat verweerster ten deze dus beroepsmatig heeft gehandeld nu zij als psycholoog gesprekken heeft gevoerd met de ouders en de kinderen en hierover heeft gerapporteerd. Klager kan hierbij worden aangemerkt als betrokkene. Hij is als vader van de kinderen immers direct betrokken bij het beroepsmatig handelen van de psycholoog als bijzondere curator. Daarom wordt klager ingevolge artikel 2.1.3 van het Reglement voor het Toezicht geacht belang te hebben bij de door hem ingediende klacht tegen verweerster.

Wat betreft de inhoud van de klacht:

V.2. Verweerster dient zich bij de uitoefening van de aan haar door de rechtbank opgedragen speciale taak te houden aan “de leidraad werkwijze en verslag bijzondere curatoren” die deel uitmaakt van het door de Rechtspraak opgestelde “werkproces benoeming bijzondere curator o.g.v. art. 1:250 BW” die door alle rechtbanken en gerechtshoven in Nederland is geïmplementeerd. Overigens is dit een andere leidraad dan die namens verweerster in deze procedure is overgelegd. Deze specifieke leidraad is te beschouwen als onderdeel van de professionele standaard van gedragsdeskundigen optredend als bijzondere curator. Psychologen hebben hiernaar op grond van artikel 16 van de Beroepscode te handelen. Dit betekent dat in dit specifieke geval dus niet de vereisten van artikel 97 van de Beroepscode gelden die - anders dan bij rapportage op grond van artikel 1:250 BW - met name betrekking hebben op rapportage op basis van gedragsdeskundig onderzoek.

V.3. Met betrekking tot het verslag dat door de bijzondere curator wordt opgesteld vermeldt de leidraad dat “het verslag bestaat uit een weergave van de gevoerde gesprekken, een weergave van de overige bevindingen van de bijzondere curator en een onderbouwd standpunt over het verzoek en over een eventueel verweer.”

Voorts staat er in de leidraad betreffende de werkwijze van de bijzondere curator het volgende vermeld:

“De rechtbank verwacht van de bijzondere curator dat deze met alle belanghebbenden/partijen (meestal het kind/de kinderen en de ouders) afzonderlijk een persoonlijk gesprek heeft. Onder bijzondere omstandigheden kan de bijzondere curator volstaan met een telefonisch contact indien een persoonlijk contact uitgesloten of onhaalbaar is. In het verslag dient gemotiveerd te worden aangegeven waarom een persoonlijk contact niet tot de mogelijkheden behoorde. Naast gesprekken met de ouders en minderjarige(n) kan het onder omstandigheden noodzakelijk zijn dat de bijzondere curator een gesprek voert met een derde (school, pleegouders, gezinsvoogd e.d.). De rechtbank zal dit in de benoemingsbeschikking aangeven en zal in dat geval ook vermelden met welke derde een gesprek gewenst is. Overigens staat het de bijzondere curator vrij om op eigen initiatief een gesprek met een derde te voeren, als wordt ingeschat dat deze derde belangrijke informatie kan verschaffen. Voorts wordt de bijzondere curator verzocht om binnen het kader van de opdracht en taakomschrijving al datgene te doen wat in het belang van de minderjarige kan worden geacht.”

V.4. Voorts kreeg verweerster bij haar benoeming van de rechtbank (in de tussenbeschikking van 15 december 2015) de volgende opdracht:

“De bijzondere curator wordt verzocht gesprekken te voeren met de minderjarigen, de moeder en de vader individueel en bij voorkeur ook met de ouders gezamenlijk ofwel de ouder(s) en de minderjarigen gezamenlijk.

De bijzondere curator wordt tevens in overweging gegeven gesprekken te voeren met de gezinsvoogd. Het staat de bijzondere curator vrij gesprekken te voeren met overige betrokken personen, die informatie over de minderjarigen kunnen verschaffen.”

V.5. Aangezien verweerster in haar verweerschrift heeft erkend dat het verslag anders had moeten en dat zij de beperkingen van haar onderzoek in het verslag onvoldoende heeft benoemd, komt het College, mede tegen de achtergrond van hetgeen hiervoor staat vermeld onder V.3. en V.4., tot de conclusie dat klachtonderdeel 1 gegrond is.

Verweerster heeft in haar verslag met zoveel woorden vermeld dat zij gewerkt heeft volgens het principe van triangulatie, maar heeft zich daaraan naar het oordeel van het College maar in zeer beperkte mate gehouden. Triangulatie houdt in dat vanuit verschillende invalshoeken naar een verschijnsel wordt gekeken waardoor de waarde van de onderzoeksresultaten wordt verhoogd. Verweerster heeft echter slechts met vader, moeder en de kinderen afzonderlijk gesprekken gevoerd. Zij heeft voor de opstelling van haar verslag dus geen informanten van buiten het systeem geraadpleegd. Door er voor te kiezen om slechts in het ‘nu’ te werken en niet uit te gaan van gebeurtenissen in het verleden heeft verweerster de opdracht van de rechtbank naar het oordeel van het College te beperkt opgevat. Denkbaar is bijvoorbeeld dat ook de school van de oudste dochter belangrijke informatie over het ‘nu’ had kunnen verschaffen. Dat verweerster, zoals zij heeft betoogd, voor haar diensten als bijzondere curator slechts een bedrag van 860 Euro kreeg betaald, is evenmin reden om het opvragen van belangrijke relevante informatie bij derde partijen achterwege te laten. Ook het feit dat vader een relatie heeft gekregen met de gezinsvoogd, overigens een persoon die bij een andere instelling werkzaam is dan de Raad en slechts korte tijd beroepsmatig bij dit gezin betrokken is geweest als tweede gezinsvoogd, rechtvaardigt naar het oordeel van het College op zichzelf niet de beslissing van verweerster het dossier in deze zaak (inclusief eerdere raadsrapporten) in zijn geheel te diskwalificeren als onzuiver en daarmee als onbruikbaar voor haar werkzaamheden als bijzondere curator.

Klachtonderdeel 1 is in zijn geheel gegrond. Verweerster heeft in haar beroepsuitoefening niet volgens de professionele standaard gehandeld.

V.6. Betreffende klachtonderdeel 2 (het diskwalificeren van klager bij het hof) is het College tot de conclusie gekomen dat verweerster in de persoonlijke aantekeningen te emotioneel op de volgens haar gedane *“aantijgingen jegens de bijzonder curator van de vader”* heeft gereageerd. Zo stelt zij zonder enige onderbouwing dat zij als psycholoog ziet dat vader iemand is die critici verbaal wil vernietigen en wil afbranden en voorts dat zij bij vader een narcistische persoonlijkheidsstoornis vermoedt. Daarmee heeft zij gehandeld in strijd met artikel 41 van de Beroepscode omdat zij niet onafhankelijk en objectief in haar beroepsmatig handelen is opgetreden. De handelwijze van verweerster is flagrant in tegenspraak met het genoemde hier toepasselijke *“werkproces benoeming bijzondere curator”* van de Rechtspraak. Daarin wordt de bijzondere curator immers de taak toegedacht van bemiddelaar die de mening van het in de knel zittende kind naar voren brengt bij zijn ouders en die aan de rechter een verslag uitbrengt met een onderbouwd standpunt over het verzoek en een eventueel verweer. De zeer subjectieve aantekeningen van verweerster betreffende klager zijn volledig in tegenspraak met deze rol. Klachtonderdeel 2 is dan ook gegrond.

V.7. Wat betreft klachtonderdeel 3 (de veranderde adviezen) geldt het volgende.

Verweerster heeft blijkens de onder II genoemde feiten op zittingen bij het hof in december 2016 en oktober 2017 haar beide adviezen als bijzondere curator bijgesteld zonder over de consequenties hiervan opnieuw met klager en met name met alle kinderen in gesprek te gaan. Daarmee heeft zij haar nieuwe adviezen als bijzondere curator en dus belangenbehartiger van de kinderen onvoldoende onderbouwd. Verweerster heeft ook zelf erkend dat hoor en wederhoor had moeten plaatsvinden. Klachtonderdeel 3 is ten slotte dus eveneens gegrond.

V.8. Het College komt tot de slotsom dat de klacht in zijn geheel gegrond is.

Het College acht de maatregel van berisping passend. Verweerster heeft ter zitting weliswaar laten zien in staat te zijn tot enige zelfreflectie maar het College acht de in verschillende opzichten onprofessionele handelwijze van verweerster dermate ernstig dat niet kan worden volstaan met een waarschuwing. Hierbij heeft meegespeeld dat verweerster, indien zij zich onvoldoende geëquipeerd voelde om het bijzondere curatorschap op zich te nemen in deze meer complexe zaak ten tijde van een pilot, uiteraard de opdracht tussentijds terug had kunnen geven aan de rechtbank, hetgeen zij niet heeft gedaan.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht gegrond;
- berispt verweerster.

Aldus gewezen op 14 november 2018

door:

mr. D.J. Markx, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
dr. J.P.C. Jaspers,
dr. G.T.M. Mooren,
drs. J. Mulder,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

D.J. Markx.